

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága az elsőfokú eljárásban dr. Csurgó Katalin ügyvéd, a felülvizsgálati eljárásban dr. Kerekes Szilvia ügyvéd által képviselt felperesnek - akinek a pernyertessége érdekében a Kft. a perbe beavatkozott - a Magyar Bányászati és Földtani Hivatal /1145 Budapest, Columbus u. 17-23./ alperes ellen bányászati jog törlése tárgyában hozott közigazgatási határozat felülvizsgálata iránt indult perében a Fejér Megyei Bíróság 2009. május 7. napján kelt 21.K.21.275/2008/24. számú jogerős ítélete ellen az alperes által 25. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán az alulírott napon - tárgyaláson kívül - meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a Fejér Megyei Bíróság 21.K.21.275/2008/24. számú ítéletét hatályon kívül helyezi, és a felperes keresetét elutasítja.

Kötelezi a Legfelsőbb Bíróság a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az alperesnek 20.000 /húszezer/ forint elsőfokú és 20.000 /húszezer/ forint felülvizsgálati eljárási költséget, továbbá az államnak - külön felhívásra - 16.500 /tizenhatezer-öttszáz/ forint kereseti és 36.000 /harminchatezer/ forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

Az ítélet ellen további felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú hatóság a 2008. február 5. napján kelt VBK/849/1/2008. számú határozatával törölte a felperesnek a II-Dolomit védnevű bányatelekben megnyilvánuló bányászati jogát.

A határozat indokolása rögzítette, hogy a bányatelket megállapító - ezáltal bányászati jogot keletkeztető - határozata 2000. december 14-én jogerőre emelkedett. Az azóta eltelt időben a bányatelek jogosítottja bányanyitásra, feltárásra és kitermelésre vonatkozó műszaki üzemi terv engedélyezését nem kezdeményezte, és a bányászati tevékenység végzését nem kezdte meg.

A kitermelés megkezdésére rendelkezésére álló határidő 2005. december 14-én letelt, a határidő meghosszabbítását a bányavállalkozó nem kezdeményezte.

A határozat jogalapjául a bányászatról szóló 1993. évi XLVIII. törvény /a továbbiakban: Bt./ 26/A. § /6/ bekezdés a/ pontját jelölte meg.

A felperes fellebbezett a határozat ellen, amelynek elbírálása során az alperes a 2008. április 23-án kelt MBFH/570/5/2008. számú másodfokú határozatával az elsőfokú határozatot helybenhagyta.

Hivatkozott a Bt-nek a bányatelek megállapítása időpontjában hatályos 22. § /5/ bekezdésére, valamint a Bt-t módosító 2004. évi XXXVIII. törvény 2005. február 12-től hatályos rendelkezéseire, ezen belül is a 26/A. § /5/ és /6/ bekezdésére.

A felperes keresetében az alperes határozatának felülvizsgálatát, annak megváltoztatását és az alperes új eljárásra kötelezését kérte.

Arra hivatkozott, hogy a bányatelek fektetésének feltétele volt az annak megfelelő környezetvédelmi engedély beszerzése; részletezte a környezetvédelmi eljárás elhúzódásának okait.

Álláspontja szerint a környezetvédelmi engedélyezési eljárás ideje nem számítható bele a bányászati jog törlésére megszabott jogvesztő határidőbe. Arra hivatkozott, hogy az ügyintézési határidő elhúzódása teremtette a kft. részére azon sérelmes helyzetet, amely indokolatlanul alapul szolgált a hatóság bányászati jog törlésére vonatkozó eljárásának.

A per során a felperes úgy nyilatkozott, hogy amennyiben a 2005. február 12. előtt hatályos jogszabályhelyeket kell alkalmazni, abban az esetben a Bt. 14. §-a és 22. § /5/ bekezdésének előírásai nem egyértelműek; azok ugyanis a kutatási engedélyről szólnak, illetőleg a koncessziónál alkalmazott határidőre utalnak vissza.

Úgy ítélte meg, hogy nem egyértelmű, hogy a bányatelek- alapításnál a kitermelés megkezdésével hogy függ össze a kutatási engedélyre vonatkozó szabály, illetőleg a koncesszióra alkalmazott határidő; ugyanakkor a hatóság a 2005. február 12-től hatályos 26/A. § /5/ bekezdésére is hivatkozott.

Álláspontja szerint a környezetvédelmi eljárás elhúzódására való hivatkozása a Bt. hatályos, 50/B. § /2/ bekezdésére figyelemmel, feltétlenül értékelendő; ez a jogszabályi rendelkezés az Alkotmánybíróság határozatának indokolásával együtt értelmezendő.

Hivatkozott arra, hogy a Bt-nek sem a korábbi, sem a módosított szabályai - így különösen az átmeneti rendelkezések - nem egyértelműek; ezért olyan súlyos jogkövetkezményt, mint a bányászati jog törlése, a nem egyértelmű szabályok alapján nem lehet alkalmazni.

A megyei bíróság a felperes keresetét megalapozottnak értékelte, és az alperes MBFH/570/5/2008. számú határozatát - az elsőfokú határozatra kiterjedően - hatályon kívül helyezte.

Ítéletének indokolásában kifejtette, hogy osztotta a felperes álláspontját tekintetben, hogy a bányatelek alakításakor hatályos Bt. 22. § /5/ bekezdésének alkalmazása a bányatelken kezdendő kitermelés időpontjára vonatkozóan nem egyértelmű.

A Bt. 22. §-a az engedély alapján végzett kutatásra vonatkozik; ezzel összefüggésben utal vissza a koncessziónál előírt határidők (14., 15.§) alkalmazására. Az engedély alapján végzett kutatásokra előírt szabályozásból, illetve határidőből pedig nem következik, hogy a bányatelek hivatalból törlésre kerülhet, amennyiben a kitermelésre a 22. § /5/ bekezdésében megállapított öt éves határidő eredménytelenül eltelik.

A Bt 26. § /9/ bekezdése értelmében hivatalból a bányatelek akkor törlendő, ha a külön jogszabályban meghatározott környezetvédelmi engedély iránti kérelmet elutasították. A bányatelek hivatalbóli törlésére más okból nem ad felhatalmazást a Bt.

Rámutatott arra a megyei bíróság, hogy amennyiben - az alperes álláspontja szerint - a 2005. február 12-től hatályos módosított Bt. szabályait kell alkalmazni (a kitermelés megkezdésére megállapított határidő-módosítás lehetősége), ebben az esetben viszont nem hagyható figyelmen kívül az Alkotmánybíróság határozata, továbbá a Bt. 50/B. §-ának rendelkezései sem.

Idézte a megyei bíróság a Bt-t módosító 2004. évi CXXXVIII. törvény 10. §-ához fűzött indokolásban foglaltakat. Kifejtette, hogy amennyiben a hatóság a Bt. 26/A. §-át alkalmazta, úgy nem tekinthetett volna el a törvény módosításának indokolásában foglaltaktól sem. Amennyiben pedig a Bt. korábban nem tartalmazott határidőt a kitermelés megkezdésére, úgy nem volt mire beadjon módosítási kérelmet a bányavállalkozó.

A megyei bíróság álláspontja szerint ezen értelmezést támasztja alá egyébként a Bt. 50/B. § /2/ bekezdése, amely átmeneti rendelkezésként szabályokat ír elő a rendelkezés hatályba lépése előtt megállapított bányatelkekre.

Mindezek alapján a hatóság a felperes bányászati jogát a kitermelés megkezdésének elmaradása miatt sem a Bt. korábban hatályban volt, 22. § /5/ bekezdése, sem pedig a Bt. hatályos, 26/A. §-a alapján hivatalból nem törölhette.

A jogerős ítélet ellen az alperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, annak hatályon kívül helyezését és a felperes keresetének elutasítását kérte.

Arra hivatkozott, hogy a jogerős ítélet sérti a Bt. 22. § /5/ bekezdésében, 26/A. § /5/ és /6/ bekezdésében, valamint a Pp. 206. § /1/ bekezdésében foglaltakat.

A felülvizsgált határozatokban foglalt jogértelmezésével kapcsolatosan más megyei bíróságok ítéleteire hivatkozott. Kifejtette, hogy a 2005. február 12. előtt hatályos, Bt. 22. § /5/ bekezdése szerinti jogvesztés esetén a bányavállalkozó bányászati joga megszűnik - külön hatósági aktus nélkül, a törvény erejénél fogva -, ebben az esetben viszont rendelkezni kell a jogosított nélküli bányatelek sorsáról, tehát a bányatelek törlésére ezért kerül sor.

A perbeli ügyben azonban - mivel a kitermelés megkezdésére nyitva álló határidő 2005. február 12-ét követően telt el - a bányahatóság alkalmazhatta a Bt. 26/A. § /6/ bekezdésének rendelkezését; azaz nem a bányatelket törölte, hanem a felperes bányászati jogát.

Az alperes megítélése szerint a Bt-nek a 2004. évi CXXXVIII. törvény 5. § /2/ bekezdésével módosított 22. § /5/ bekezdése és az új rendelkezésként hatályba léptetett 26/A. § /5/-/6/ bekezdése nem új jogintézményt (kitermelési határidő) helyezett el a Bt-ben, hanem a már meglévő rendelkezéseket pontosította.

A megyei bíróság által hivatkozott Bt. 50/B. § /2/ bekezdése nem a kitermelési határidővel kapcsolatos rendelkezés, hanem olyan átmeneti rendelkezés, amely biztosítja, hogy a megváltozott bányatelek-megállapítási eljárásra (már a bányatelek-megállapítási kérelemhez kell mellékelni a környezetvédelmi engedélyt a Bt. 26/A. § /3/ bekezdés b/ pontja alapján); tekintettel azoknál a már megállapított bányatelkeknél, amelyek nem rendelkeztek környezetvédelmi engedéllyel, de a kitermelést még nem kezdték meg, azoknál az első kitermelési műszaki üzemi terv-kérelemhez kell (kellett) mellékelni a környezetvédelmi engedélyt.

Hangsúlyozta, hogy a bányatörvény 26/A. § /5/ bekezdése egyértelműen a bányavállalkozó kötelezettségévé teszi a kitermelés megkezdését.

A 2004. évi CXXXVIII. törvény által bevezetett módosító rendelkezések 2005. február 12. napjától léptek hatályba.

A törvény ezen túlmenően az alkalmazhatóság körében külön rendelkezést nem tartalmazott; így ebből következik, hogy a bevezetett módosításokat a hatályba lépés időpontjától, 2005. február 12. napjától valamennyi folyamatban lévő eljárásban alkalmazni kell.

Hangsúlyozta az alperes, hogy az általa részletesen hivatkozott és idézett megyei bírósági ítéletek - amelyek alakították (megerősítették) a bányafelügyelet kitermelési határidő elmulasztásával kapcsolatos joggyakorlatát, és a tárgyi ügygel hasonló (azonos) tényállás esetén születtek - ellentétesek a megyei bíróság ezen ítéletével.

Az alperes - álláspontja szerint - helyesen alkalmazta a Bt. 22. /5/ bekezdését és 26/A. § /5/-/6/ bekezdését, ezek alapján jogszerű döntést hozott.

A felperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályban tartására irányult.

A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § /1/ bekezdésének megfelelően tárgyaláson kívül bírálta el.

A felülvizsgálati kérelem alapos.

A Legfelsőbb Bíróság álláspontja szerint a megyei bíróság megfelelő alapossággal feltárta és rögzítette ítéletének indokolásában az ügyben irányadó tényállást, de abból - az ide vonatkozó jogszabályi rendelkezések alkalmazásával - téves jogkövetkeztetést vont le.

A megyei bíróság álláspontjával szemben a közigazgatási határozatok jogszerűségét a Pp. 339/A. §-a értelmében a határozatok meghozatalakor hatályos jogszabályi rendelkezések alapján kellett megítélni. Az elsőfokú határozat 2008. február 5-én, a másodfokú, ezt helybenhagyó döntés pedig 2008. április 23-án született.

A Bt. ekkor hatályos 26/A. § /5/ bekezdése értelmében a bányavállalkozó a bányatelek megállapításától számított öt éven belül köteles a kitermelést, üzemszerű föld alatti szénhidrogéntárolást megkezdeni.

A bányavállalkozó a bányatelekre vonatkozóan legfeljebb egy alkalommal kérheti a bányafelügyelettől a kitermelés, illetve az üzemszerű tárolás megkezdésére megállapított határidő legfeljebb öt évvel történő meghosszabbítását.

A perben rendelkezésre állt adatok tanúsága szerint a bányatelket megállapító, és bányászati jogot keletkeztető határozat 2000. december 14-én emelkedett jogerőre. Ehhez képest a kitermelés megkezdésére előírt öt éves határidő 2005. december 14-én letelt; a felperes nem kérte ezen határidő meghosszabbítását.

Hangsúlyozza a Legfelsőbb Bíróság, hogy a felperesi hivatkozás szerinti környezetvédelmi engedélyezési eljárás elhúzódása a törvényi szabályozás értelmében nem hosszabbítja meg ezen határidőt, így alaptalan a felperes erre való hivatkozása.

A felperes legfeljebb ezen indokkal kérhette volna az öt éves határidő további - legfeljebb öt évvel történő - meghosszabbítását, erre azonban nem került sor.

A Bt. 26/A. § /6/ bekezdés a/ pontja akként rendelkezik, hogy a bányafelügyelet a bányavállalkozó bányászati jogát törli, ha a kitermelést, illetve az üzemszerű tárolás megkezdésére megállapított határidőt engedély hiányában elmulasztja.

Tekintettel arra, hogy a felperes nem vitásan ezen határidőt elmulasztotta, jogszerűen döntött az alperesi hatóság, amikor bányászati jogát törölte.

Hangsúlyozza a Legfelsőbb Bíróság, hogy a perben felülvizsgált közigazgatási eljárás során az alperesi hatóság kizárólag azt vizsgálhatta, hogy a bányatelek megállapításától számított öt éven belül megkezdődött-e a kitermelés, vagy sem.

Mivel egyértelműen megállapítást nyert - és azt a felperes is elismerte -, hogy a kitermelés ezen időn belül nem kezdődött meg, jogszerűen alkalmazta a bányászati jog törléséről rendelkező Bt. 26/A. § /6/ bekezdését a felperessel szemben.

Minderre tekintettel a Legfelsőbb Bíróság megállapította, hogy a jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelemben megjelölt jogszabályokat megsértette, ezért azt a Pp. 275. § /4/ bekezdése alapján hatályon kívül helyezte, és a felperes alaptalan keresetét a Pp. 339/A. § /1/ bekezdése értelmében elutasította.

Az elsőfokú és a felülvizsgálati eljárásban felmerült alperesi perköltség megfizetésére a Legfelsőbb Bíróság a felperest a Pp. 270. § /1/ bekezdése folytán alkalmazandó Pp. 78. § /1/ bekezdése szerint kötelezte.

A tárgyi illeték-feljegyzési jog folytán le nem rótt kereseti és felülvizsgálati eljárási illeték viselésére a felperes a 6/1986. /VI. 26./ IM rendelet 13. § /2/ bekezdése értelmében köteles.

Budapest, 2010. július 7.

Dr. Buzinkay Zoltán sk. tanácselnök, Dr. Fekete Ildikó sk. előadó bíró, Dr. Patyi András sk. bíró

A kiadmány hiteléül:

tisztviselő